

Fıtıkla İlgili Temel Bilgiler | Makalenin Tamamı

[Ana Sayfa](#) » [Tıbbi Makaleler](#) » [Fıtık](#) » [Fıtıkla İlgili Temel Bilgiler](#) » [Fıtıkla İlgili Temel Bilgiler | Makalenin Tamamı](#)

Yazan: Prof. Dr. Ömer Rıdvan Tarhan

Herni (Fıtık) Nedir ?

Fıtık, organın, kendisini yerinde tutan kas ya da oluşumun dışına doğru kaymasıdır. Herniler en sık karında görülür ve fıtık denince genellikle karın fıtıkları kastedilir. Karın boşluğu içindeki organ ve dokuların karın duvarındaki zayıf bir noktadan geçerek çıkıntı yapmasıdır. Örneğin bağırsakların karın duvarının zayıf bir bölgesinden dışarı doğru çıkması; kasık fıtığı, göbek fıtığı, kesi yeri fıtığında olduğu gibi.

Neden *Herni* Olur?

Herniler karın duvarındaki kasların zayıflaması ile karın içi basınç artışının birlikteliği ile oluşur.

Karının Zayıf Bölgeleri Neresidir?

Peki zayıf bölge nedir, tesadüfi mi gelişir? Tabi ki hayır. Karında bazı oluşumların içeri girdiği yada dışarı çıktığı bölgeler vardır. Bu açıklıklar işte zayıf bölgelerdir. Mesela göbek, kasık bölgesi, daha önceki ameliyat bölgeleri.

Karın İçi Basıncı Artıran Nedenler;

- Ağır kaldırmak
- Uzun süre ayakta kalma ya da fiziksel güç gerektiren işler, işçiler
- [Kronik öksürük](#)
- Kabızlık nedeniyle ıkınmak
- [Benign prostat hipertrofisi](#)Gebelik
- [Assit](#)
- Birden kilo almak, şişmanlamak.

Bende Fıtık Riski Var mı?

- [Erkek olmak](#)
- [Aile öyküsü](#)
- [Şişmanlık](#)
- [Prematür doğum](#)
- [Fıtık öyküsü](#)

Sık Görülen Fıtıklar

Göbek Fıtığı

Örneğin göbek, buradan göbek kordonu vasıtasıyla anne karındaki bebeği besleyen 3 tane damar geçer. Doğumdan sonra göbek bağı bağlanır, bir süre sonra da bağ düşer ve burası kapanır. İşte bu nokta zayıf bir noktadır ve tam kapanmazsa çocukluk çağında, ya da zorlanma olursa erişkin çağda göbek fıtığı ortaya çıkabilir. Bu fıtığın içinde bağırsaklar ve omentum (bağırsakların üzerini örten yağ dokusudur) bulunur. Bebeklerdeki göbek fıtıkları özellikle bebek ağladığı zaman şişer (içine barsak girer). İlk bir yıl içinde genellikle kendiliğinden kapanır. Eğer kapanmazsa ameliyat gerekebilir.

Çocukta Kasık Fıtığı

Göbek gibi kasık (inguinal) bölgesinde de zayıf noktalar vardır. Mesela testis doğum öncesi (embrional, intrauterin) dönemde karın içinde gelişimini tamamlar. Ancak doğumdan hemen birkaç hafta önce karın içinden, kasık kanalı vasıtasıyla dışarı çıkıp aşağı inerek skrotumdaki yerini alır. Karındaki açıklık ise kapanır. Eğer karındaki açıklık çok geniş kalırsa (birkaç cm) buradan bağırsaklar dışarıya (skrotuma doğru) kayarlar ve doğumsal kasık fıtığı gelişir (konjenital inguinal herni). Eğer küçük bir

delik kalırsa (birkaç mm) o zamanda karın içindeki barsaklar buradan geçemez ama sıvılar geçerek birikir, şişer ve hidrosel denen duruma neden olur.

Erişkinde Kasık Fıtığı

Testisin karın içinden dışarı çıktığı delik (iç halka da denir) tamamen kapansa da bu bölge diğer karın duvarlarına göre daha zayıf bir noktadır. Karın içi basıncını artıran olaylar bu noktanın tekrar açılmasına ve buradan bağırsakların dışarı çıkmasına neden olur. Karın içi basıncı artıran ana sebepler ise ağır kaldırma, kronik (müzmün) kabızlık (ıkınma), yaşlı erkeklerde gelişen prostat büyümesi (idrar yapmak için ıkınmak), kronik öksürük (astım, ve kronik bronşit). Bu anlatılan herni tipine indirekt inguinal herni denir. İndirekt kelimesi, fıtığın kasık kanalı (testisin geçtiği kanal) vasıtasıyla çıktığını ifade eder. Direkt inguinal herni ise hemen bu zayıf bölgenin birkaç cm iç tarafından (inferior epigastrik arter ve venin medialinden) çıkar. Bu bölge de yine zayıf bir bölgedir karın içi basınç artışı ile ilgilidir. Direkt ve indirekt herniden sonra 3. bir kasık fıtığı tipi de femoral (bacakla ilgili) hernidir. Buradaki zayıf nokta ise bacağa giden ana damarların (femoral erter ve ven) geçtiği kanaldır (femoral kanal).

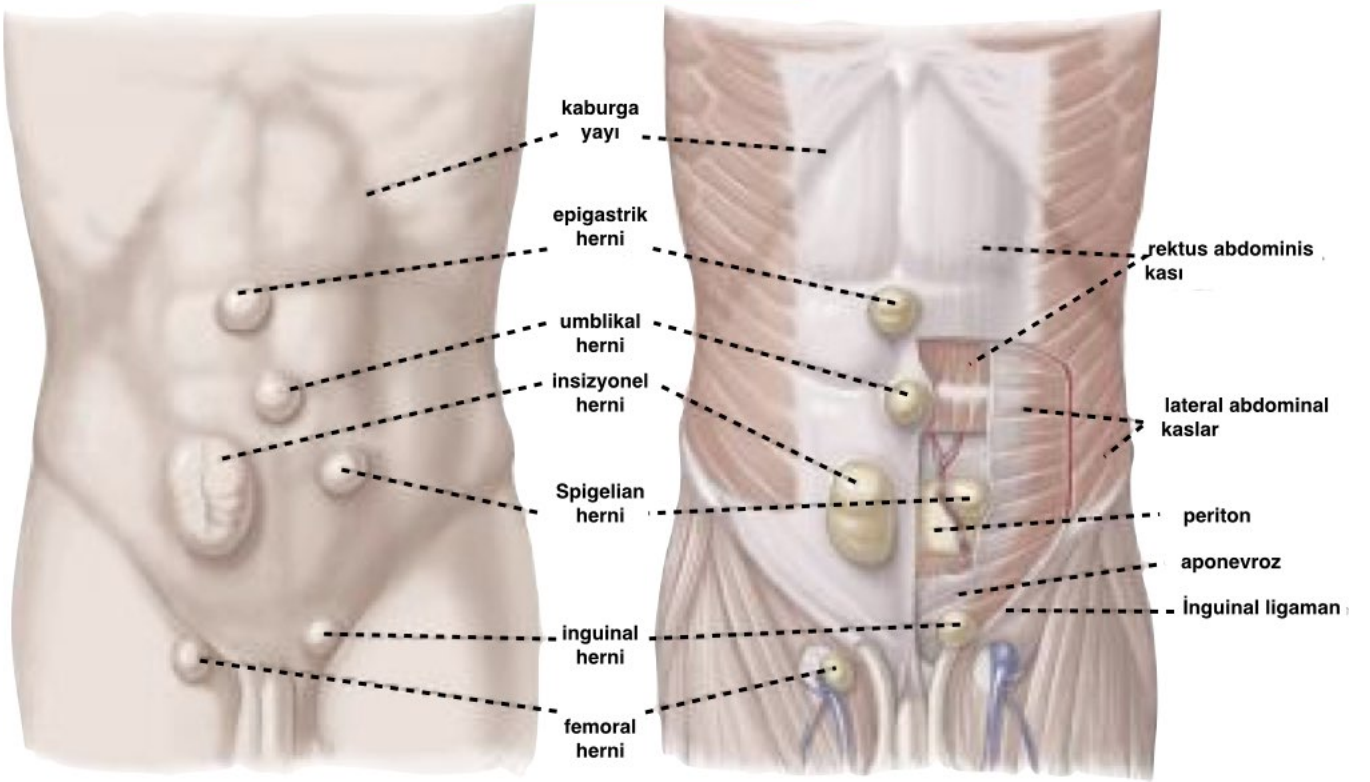
Kesi Yeri Fıtığı (İnsizyonel Herni)

Adından da anlaşıldığı gibi karın ameliyatlarından sonra kesi yerinde gelişen fıtıklardır. Ayaktayken, öksürmeyle veya ıkınmayla yara izinde şişme olur.

Hiatal Herni

Hiatal herni, midenin, karın ve göğüs boşluğunu ayıran diyaframın içinden geçerek göğüs boşluğuna çıkmasıdır. Yemek borusunun geçtiği açıklıktan (esophageal hiatus) olur. Diyafram kasılarak nefes almamızı kolaylaştıran, yaklaşık 3 mm kalınlığında bir kas tabakasıdır. Bu herni en sık 50 yaş üstünde görülür. Hiatal herni bazan gastroözefageal reflüye neden olur.

Herni Tipleri

kaynak: https://www.herniamed.de/sites/default/files/01ab.e.leiste_0.jpg

İnguinal herni (kasık fıtığı), femoral herni, umbilikal herni (göbek fıtığı), insizyonel herni (kesi yeri fıtığı)

Fıtığın Belirtileri Nelerdir?

Fıtık olan yerde bir şişkinlik ve kitle olur. Mesela kasık fıtığında, kasıkta ve özellikle ayakta iken ve öksürünce beliren yatınca kaybolan bir şişkinlik olabilir. Ancak küçük kasık fıtıklarında hasta bu şişkinliği kendisi fark etmeyebilir ve doktor muayenesi ile anlaşılabilir. Göbek fıtıklarında ise önce göbeğin doğal görünüşü ve çukurluğu bozulur sonra da yine ayakta ve öksürünce şişkinlik büyür.

Bebeklerde fıtık varsa, bebek ağlarken kasıkta ya da göbekte oluşan şişkinlik anne baba tarafından da fark edilebilir.

Fıtık bölgesinde ağrı, yanma, rahatsızlık, ağırlık, gurultu, basınç, çekilme hissi. Özellikle öksürünce, ağır kaldırıncı ve yürüyünce. Küçük fıtıklarda dışarda şişkinlik oluşmaksızın ağrı ve diğer belirtiler olabilir.

Hastada hiçbir semptom olmadan da rutin fizik muayenede herni saptanabilir.

Boğulmuş Fıtık Belirtileri Nelerdir?

Eğer fıtık içeri gönderilemiyorsa, içindeki bağırsak ve omentum boğulmuş yani sıkışmış demektir. İnkarsere herni, strangüle herniye dönüşebilir. Bu durumda acil ameliyatla fıtığın tamiri ve barsağın yeniden kanlanması sağlanmalıdır. Strangüle fıtık tedavi edilmezse ölümcül olabilir.

Gangrene Fıtığın Belirtileri Nelerdir?

Herni bölgesinde şişlik, ağrı, kızarıklık hatta morluk.

Bulantı veya kusma veya her ikisi birden

Ateş

Taşikardi

Bu tür şikayetlerde vakit kaybetmeden doktora başvurulmalıdır.

Fıtığın Zararları Nelerdir?

Herni tedavi edilmezse şunlar olur

- Zaman içinde daha da büyür ve ağırlı olur, ameliyat ve dolayısıyla iyileşme zorlaşır.
- Bazan kesi yeri fıtıkları o kadar büyür ki karın içi organların büyük çoğunluğu (hacimce) dışarı çıkar. Bu tür hastalar ameliyat edilip bağırsaklar karın içine tekrar konduğunda, abdominal kompartman sendromu gelişebilir.
- Boğulmuş, sıkışmış fıtık, Sıkışan bağırsak ve omentum ciddi ağrı, bulantı-kusma, hatta gaz ve gaita çıkışının durmasına neden olabilir.
- Gangrene fıtık bağırsak ve omentumun damarlarının sıkışmasına bağlı olarak ölmesi yani gangren olmasıdır. Ölümcüldür ve acil ameliyat gerekir.

Fıtık Teşhisi Nasıl Konur?

Genellikle doktorun muayenesi tanı koymak için yeterlidir. Doktor hastanın şikayetlerini dinler. Özellikle fıtık bölgesinde bir şişlik veya ağrı olup olmadığını, yürümekle, ağır kaldırmakla, öksürmekle şişkinliğin büyüüp büyümediğini, elle içeri itilip itilemediğini sorar. Fıtık karın içi basıncın artması ile belirginleştiği için doktor hastayı ayakta ve öksürürken de muayene edecektir. Eğer muayenede belirgin bir bulgu yoksa ve fıtık şüphesi devam ediyorsa doktor ultrason da isteyebilir.

Kişi Muayeneye Nasıl Hazırlanmalıdır?

Hastanın Yapması Gerekenler Nelerdir?

- Eğer tetkik istenecekse, randevudan önceki gece yarısından sonra birşey yeyip içmemek.
- Şikayetlerinizi bir kağıda yazın. Ne zaman başladı, zaman içinde nasıl değişti ya da kötüleşti.
- Diğer tıbbi bilgilerinizi de yazın. Diğer hastalıklarınız, hipertansiyon, kalp, akciğer böbrek hastalıkları, geçirdiğiniz ameliyatlardır.
- Doktora soracağınız sorularınızı yazın

Doktora Sorulacak Sorular

- Görüşmeniz sırasında doktorunuza soru sormaktan çekinmeyin.
- Bu duruma ne sebep oldu?
- Benden istenecek testler nelerdir?
- Ne tür tedaviler yapılabilir?
- Eğer ameliyat olacaksam iyileşme süreci nasıl olacak.
- Bu durumun tekrarlamaması için neler yapmalıyım?

Fıtık Teşhisi Konmuşsa Hasta Ameliyattan Önce Nelere Dikkat Etmelidir?

- Fıtığınız şişmiş ve geriye girmiyorsa, devamlı geçmeyen şiddetli bir ağrınız varsa, bulantı-kusma, gaz-gaita çıkaramama varsa, şişmiş fıtık kırmızı veya mora dönmüşse vakit geçirmeden acil servise başvurun. Bu şikayetler boğulmuş fıtığın göstergeleridir.
- Ağır kaldırmaktan, kabız kalmaktan, öksürmekten kaçınin.
- Fıtık şiştiğinde elinizle içeri itmeye çalışın. İçeri girmezse acile başvurun.

Fıtık Tedavisi ve Ameliyatları

Eğer fıtık çok küçükse ve kişiye şikayet vermiyorsa doktor izlemeyi seçebilir. Büyümüş ve ağrılı fıtıklarda ise genellikle cerrahi gerekir.

İki çeşit herni ameliyatı vardır, açık onarım ve laparoskopik onarım.

Açık Fıtık Ameliyatı

Açık ameliyatta cerrah kasık bölgesinde yaklaşık 10 cm lik bir insizyon yapar. Burada fıtık kesesinin içindeki bağırsakları karın içine gönderir, keseyi kökünden bağlayarak fazlasını keser. Zayıf olan kısmı çeşitli tekniklerle diker. Ama bu teknikte dikilen yerde derginlik oluşur bu yüzden gerilimli teknik denir. Gerilim hastada hem uzun süre ağrıya hemde dikişlerin dokuyu kesmesi nedeniyle nükslere neden olur. Nüks oranları bazı tekniklerde %30 lara kadar çıkabilir. Bu yüzden sadece dikişli yapılan ameliyatlardan azalmıştır. İkinci bir yöntem ise zayıf bölgenin üzerine sentetik yama serilerek dikilmesidir. Zayıf bölge dikişle kapatılmadığı için bu yöntemde gerilimsiz herni onarımı denir. Daha az ağrıya neden olur ve nüks oranı %1-2 gibi oldukça düşüktür. Açık ameliyatlardan sonra hastanın normal yaşantısına dönmesi 4-6 hafta sürer.

Kapalı Fıtık Ameliyatı

Kapalı safra kesesi ameliyatındaki gibi küçük deliklerden, uzun ince aletlerle, fıtığın karın duvarının arkasından yama ile tamir edilmesidir. Genel anestezi altında (tamamen uyutulularak) yapılır. Ameliyat sonrası hasta tamamen uyandığında (6-8 saat sonra) hasta yürür, tuvalete gidebilir ve sıvı gıda alabilir. Hasta ertesi gün evine döner. Sıklıkla 3 delik (1 cm, ve iki adet 0,5 cm) yardımıyla yapılır. Kişi bir hafta içinde günlük aktivitelerine (Banyo, araç kullanma, çalışma ve cinsellik) döner. 3. gün ve 1. hafta sonra kontrollerinde yara görülür ve dikişler alınır. Ağır egzersizlere 4 hafta sonra başlanabilir.

Laparoskopik fıtık tamiri mesh ile yapılır. Kullanılan yamalar genellikle polipropilen den üretilmiştir ve görünüşleri tül perdeye benzer. Polipropilen, otomotiv sanayinde kullanılan parçalardan, tekstil ve yiyecek paketlemesine kadar çok geniş kullanım alanı olan termoplastik bir polimerdir. Bu yama karın duvarının en iç tabakası olan periton (karın zarı) ile karın duvarının arasına konur. Yani yama peritonun önünde kalır ve üzerini periton örter. Böylece bağırsaklar yamaya direk olarak değmez, yapışmaz ve delinmez. Yamayı buraya yerleştirmek için üç laparoskopik teknik vardır.

Laparoskopik tekniğin avantajların okumak için tıklayın.

Herni Önlenebilir mi?

Konjenital herniler engellenemez. Ancak fıtık oluşumu riskini azaltmak için şunları yapabilirsiniz.

- Kilonuzu sağlıklı sınırlarda tutun.
- Lifli gıdalarla beslenmeye önem verin. Meyveler, sebzeler ve tam tahıllar yüksek oranda lif içerir.
- Zorlu idrar yapma şikayetiniz varsa bir bir üroloğu ziyaret edin.
- Ağır kaldırmaktan kaçınin. Ağır eşyaları belinizden eğilerek değil dizlerinizi kıvrarak kaldırın ve eşyaları parça parça taşıyın, hepsini birden kaldırmaya çalışmayın.
- Sigarayı bırakın. Sigara kronik öksürüğe neden olarak herni riskini artırır.
- Fıtık bağı gibi ürünlere bel bağlamayın. Bu tür giysiler fıtığı yerinde tutar ancak fıtığı tedavi etmez ve cerrahinin yerini tutmaz. Doktor bu bağı ameliyata kadar rahat etmeniz için kısa süreli önerebilir. Uzun süre fıtık bağı kullananlarda bağırsakların fıtık kesesine ve fıtık kesesinin çevre dokulara daha çok yapıştığını görüyoruz.

< Ana Sayfa

Laparoskopik İnguinal Herni Onarımı >

 Size nasıl yardımcı olabiliriz?

Fıtık

- Fıtıkla İlgili Temel Bilgiler
- Sık Görülen Fıtıklar
- Fıtık Belirtileri
- Fıtığın Komplikasyonları (Zararları)
- Fıtık Tanısı
- Fıtık Muayenesine Nasıl Hazırlanmalı?
- Fıtığın Cerrahi Tedavisi
- Fıtığın Önlenmesi
- **Yazının tümünü göster**

Ana Menü

- 🏠 ANA SAYFA
- 📖 TIBBİ MAKALELER
 - Herniler (Fıtıklar)
 - Özofagus (Yemek Borusu)
 - 📄 Anamnez YENİ !
 - Mide
 - Karaciğer
 - Safra Kesesi ve Safra Yolları
 - Kolon, Rektum ve Anüs Hastalıkları
- 👍 POPÜLER MAKALELER
- 📖 GENEL CERRAHİ DERS NOTLARI
- ▶️ AMELİYAT VİDEOLARI
- 📖 TIP SÖZLÜĞÜ

turkcerrahi.com

Bizi Bulun

